

**Gemeente
Rotterdam**

Onderwerp: Reactie op RvW Kind (Volt) laat
huishoudelijke hulp niet in de steek

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Cluster: Maatschappelijke Ontwikkeling
Portefeuille: Zorg, Ouderen, Jeugdzorg
Portefeuillehouder: Ronald Buijt

Van: Gert-Jan van der Hout
Telefoon: 0613021063
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2506-1633 - 25bo006763

Datum: 2 juli 2025

Aan de commissie
Zorg, Welzijn, Cultuur en Sport

Geachte commissieleden,

Op 21 mei 2025 is de Regeling van Werkzaamheden 'Laat huishoudelijke hulpen niet in de steek' (25bb002841) ingediend door raadsleden T. Kind (Volt Rotterdam), Dennis Tak (PvdA Rotterdam) Theo Coşkun (SP Rotterdam), Marchiano van Campenhout (BIJ1 Rotterdam). Dit betreft het wetsvoorstel voor de invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage (IVB) Wmo. Indieners spreken in algemene zin hun steun uit voor het wetsvoorstel. Daarnaast uiten zij zorgen over de gevolgen voor de werkgelegenheid. De indieners hebben gevraagd om hierover in gesprek te gaan met de wethouders zorg en werk en inkomen.

In deze fase wil ik volstaan met een korte schriftelijke reactie. Deze geef ik als wethouder zorg aan uw commissie, in afstemming met wethouder Versnel.

Vooraf

Tot voor 2019 was er een IVB voor het gebruik van Wmo-voorzieningen. Deze werd in 2019 vervangen door het abonnementstarief (vast bedrag per maand, ongeacht het inkomen). Als gevolg hiervan zagen we een stijging van het gebruik van – met name – huishoudelijke hulp bij de hogere inkomensgroepen. Gemeenten pleiten er sindsdien voor om de IVB opnieuw in te voeren. Dit zou met een beoogde planning van 2027 eindelijk bewaarheid worden.

Door de val van het kabinet wordt het wetsvoorstel niet meer besproken door de Tweede Kamer voor het aantreden van een nieuw kabinet; het is controversieel verklaard. Daarom wordt verwacht dat invoering per 2027 niet meer haalbaar is.

Gezien de controversiële status adviseren wij u om de inhoudelijke behandeling van dit onderwerp in de gemeenteraad te heroverwegen. Op dit moment is namelijk onduidelijk in hoeverre er politiek draagvlak voor bestaat.

Daling aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning

Als het wetsvoorstel in de huidige vorm wordt ingevoerd, verwachten we inderdaad een daling van het aantal cliënten met huishoudelijke ondersteuning. Het hele doel van de wet is om de drempel om gebruik te maken van een Wmo-voorziening voor mensen met een hoger inkomen hoger te maken. Daarmee is een afvlakking van de stijging van het aantal cliënten in de Wmo een gewenst effect.

Voor de omvang van het effect bij de huidige gebruikers van een Wmo-voorziening hebben we te maken met de afweging die Rotterdammers individueel maken: mijn voorziening kost me nu € 21 per maand, en straks (bijvoorbeeld) € 105 per maand. Is het prijsverschil me de overstap waard? Naar schatting 20% van de Rotterdammers met huishoudelijke hulp zal - vanwege de inkomensgrenzen die in het huidige wetsvoorstel staan - in het nieuwe systeem mogelijk meer gaan betalen dan nu. Dat ligt in Rotterdam anders dan in andere gemeenten, vanwege de inkomenssituatie van onze inwoners.

Bij het al dan niet stoppen of overstappen naar een andere vorm van hulp speelt voor bestaande cliënten uiteraard de prijs een rol. Bij de bestaande cliënten spelen ook andere factoren mee (bijvoorbeeld het gehecht zijn aan de huidige hulp, het gemak waarmee een alternatief verworven kan worden). De invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage zal er ook bij nieuw instromende cliënten toe leiden dat zij zich vaker bedenken om de hulp bij de gemeente te halen. Dit effect zal wat sterker zijn dan bij de bestaande cliënten, aangezien nieuwe cliënten bij aanvang een meer prijsgedreven keuze zullen maken.

We hebben in Rotterdam te maken met een stevige vergrijzing, die mede de groei van het aantal gebruikers van huishoudelijke hulp bepaalt. Deze groei werd en wordt niet uitsluitend veroorzaakt door het abonnementstarief voor de eigen bijdrage. Een stijgende zorgbehoefte als gevolg van de vergrijzing zullen we ook in de komende jaren blijven zien.

Al met al zien zullen we inderdaad een daling van het aantal cliënten huishoudelijke hulp zien optreden. Deze daling zal echter minder fors zijn dan de daling zoals indieners die schetsen. Wij schatten deze op ongeveer 2.300 cliënten. Dat is nog steeds een stevige daling overigens. Deze daling zal vanwege een gewenningseffect niet volledig in het eerste jaar van de invoering van het wetsvoorstel optreden. We gaan uit van de helft daarvan in het eerste jaar na invoering zal plaatsvinden. Net zoals we de aanzuigende werking bij de invoering van het abonnementstarief vooral zagen in de eerste 3 jaar na invoering, is ook de verwachting dat afname van de aanzuigende werking zich zal stabiliseren na ongeveer 3 jaar.

In uw vraagstelling suggereert u dat er een beweging zal zijn van thuiszorg naar de zwarte markt. Wij vinden het niet helemaal logisch dat invoering van de inkomensafhankelijke regeling dat veroorzaakt. Op de zwarte markt moet iedereen immers alles zelf betalen. Uiteraard zijn wij van mening dat dergelijke beweging ongewenst is.

Werkgelegenheidseffect van de IVB

Voor wat betreft de situatie op de arbeidsmarkt: in de zorg (en dus ook bij de huishoudelijke hulp) zien we stevige personeelstekorten. Deze zullen in de toekomst verder toenemen. Op dit moment is er sprake van vele onvervulde vacatures. In totaal komt Thuiszorg (bron AZW Prognosemodel) in de arbeidsmarktregio Rijnmond 200 personen tekort in 2024 oplopend tot 1.200 in 2034.

Op termijn zullen we na de invoering van de wet inderdaad een werkgelegenheidseffect zien. In de eerste plaats is het aan de werkgevers in de zorg om zich hier (tijdig) op voor te bereiden.

Wij hebben kanttekeningen bij uw berekening van de omvang van dit effect. U gaat uit van 3-4 cliënten per medewerker. De gemiddelde inzet van huishoudelijke hulp per client in Rotterdam is ongeveer 2 uur per client (gebaseerd op de kostprijs per client, waarvoor een integrale uurprijs wordt berekend, inclusief de indirecte tijd, reistijd enzovoorts). De parttime factor voor de huishoudelijke hulp kennen we niet precies, maar als we uitgaan van 50% komen we op 18 uur per week / 2 uur per client = 9 cliënten per medewerker per week.

Een meer reële schatting van het potentiële werkgelegenheidseffect voor huishoudelijke hulpen in Rotterdam bedraagt daarmee 2.300 cliënten / 9 cliënten per medewerker = ongeveer 250 banen. Zoals gezegd is er momenteel krapte op de arbeidsmarkt, zodat in de eerste plaats de vraag is of er daadwerkelijk banen verloren zullen gaan, dan wel de al bestaande personeelskrapte wordt bestreden door de daling van het cliëntenaantal. In de tweede plaats verwachten we een geleidelijk effect, inzettend in het eerste jaar na invoering, waarbij het volledige effect pas in het tweede jaar bereikt zal zijn. Daarmee is er inderdaad een mogelijk werkgelegenheidseffect te verwachten, maar niet in omvang en met de snelheid die u schetst. Werkgevers hebben hier ook de mogelijkheid om niet direct vaste banen te verminderen, maar voor een deel flexibele contracten te stoppen. Ook daarvan zien we de impact op de betrokkenen overigens.

Wij delen uw zorg over de kwetsbare positie van de huishoudelijke hulpen. Gezien de ontwikkelingen in economie, huisvesting, enzovoorts, hebben mensen met lage inkomens het gewoon zwaar. We zien wel de krapte op de arbeidsmarkt hierbij als een kans om elders in de zorg of in andere sectoren weer aan de slag te komen. Baanverlies leidt voor arbeidskrachten niet per definitie tot werkloosheid. Sterker, er zijn legio andere vacatures.

Aanpak in samenwerking met De Rotterdamse Zorg

We werken intensief samen met de zorgsector voor toeleiding/ instroom van nieuwe medewerkers. Zorgwerkgevers, onderwijs (verenigd in de koepelorganisatie deRotterdamseZorg) en de gemeente Rotterdam/ WSP Rijnmond organiseren in dat kader gezamenlijke leerwerktrajecten. Speciaal op instroomniveau (zoals diverse thuiszorgfuncties) is er het project Nieuw ZorgTalent. Dit zijn leerwerktrajecten voor werkzoekenden zonder zorgdiploma. Zij krijgen scholing, doen werkervaring op en krijgen passende ondersteuning. Zo gaan ze betaald aan de slag in ondersteunende functies (o.b.v. jobcarving: kijkend naar werkzaamheden die ze kunnen verrichten). Daarbij wordt een combinatie van huishoudelijke en welzijnstaken beoogd. Bijkomende opbrengst is dat de gekwalificeerde zorgmedewerkers ontlast worden. Daarnaast zijn er nog diverse andere leerwerktrajecten - zoals ArbeidsOntwikkelTraject (opdoen werknemersvaardigheden), LeerPraktijkCentrum (participeren), Welslagen (Helpenden mbo2 en/ of Verzorgenden mbo3). Past een bepaald traject of werkplek niet dan wordt gekeken naar alternatieven.

Met deze brief vertrouw ik erop u voldoende geïnformeerd te hebben en stel ik u voor de toezegging om een reactie te geven op de 'Regeling van werkzaamheden Laat huishoudelijke hulp niet in de steek' (25bb002841) als afgedaan te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and strokes, appearing to be the name 'Ronald Buijt'.

Ronald Buijt
Wethouder Zorg, Ouderen, Jeugdzorg